

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

UPRAVA RS ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

Uradni nadzor nad alergeni v RS

mag. Mira Kos Skubic
Ljubljana, November 2013

Organizacija v RS splošno

S 1.1.2013 je začela delovati Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, ki je odgovorna za nadzor nad vsemi živili v RS.

V letu 2013 sta se ustanovila Nacionalni javni zavod RS za javno zdravje in Nacionalni laboratorij za živila in okolje v RS.

Pravna podlaga za nadzor nad alergeni

Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane

- 14. člen (definicija ne varnega živila)
- 16. člen (predstavljanje)

Pravilnik o splošnem označevanju predpakiranih živil (Ur.l. RS št. 50/2004 in popr. 43/05, 64/05, 83/05, 115/05, 118/2007)

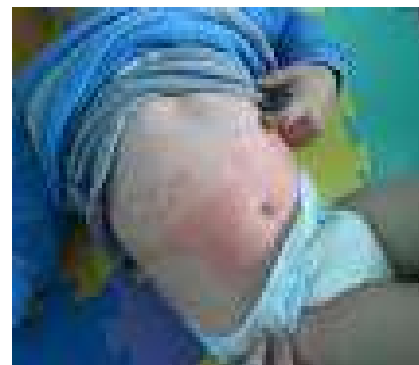
- 12. člen (sestavina)
- 13. člen (sestavljena sestavina)
- 38. člen (vsebnost alergenih substanc-način označevanja)
(Prilogi 4 in 6)

Uredba št. 1169/2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom s začetkom uporabe v delu vezanih na alergene
13.12.2014

SEZNAM SESTAVIN IN OZNAČEVANJE ALERGENOV

Imena snovi ali proizvodov, ki povzročajo alergije ali preobčutljivost (iz Priloge II *Uredbe (EU) 1169/2011*) se poudari z vrsto pisave, ki se jasno razlikuje od preostalega seznama snovi, na primer po črkah, stilu ali barvi ozadja.

Priloga II Uredbe (EU) 1169/2011 - SESTAVINE, KI POVZROČAJO ALERGIJE ALI PREOBČUTLJIVOST

1. Žita, ki vsebujejo gluten, zlasti: pšenica, rž, ječmen, oves, pira, kamut ali njihove križane vrste, in proizvodi iz njih, razen:
 - (a) glukoznih sirupov na osnovi pšenice, vključno z dekstrozo (1);
 - (b) maltodekstrinov na osnovi pšenice (1);
 - (c) glukoznih sirupov na osnovi ječmena;
 - (d) žit, ki se uporabljajo za alkoholne destilate, vključno z etilnim alkoholom kmetijskega izvora;
2. raki in proizvodi iz njih;
3. jajca in proizvodi iz njih;
4. ribe in proizvodi iz njih, razen:
 - (a) ribje želatine, ki se uporablja kot nosilec za vitamine
 - (b) ali karotenoide;
- (c) ribje želatine ali želatine iz ribjih mehurjev, ki se uporablja kot sredstvo za bistrenje piva in vina;

Priloga II Uredbe (EU) 1169/2011 - SESTAVINE, KI POVZROČAJO ALERGIJE ALI PREOBČUTLJIVOST

- 5. arašidi (kikiriki) in proizvodi iz njih;
- 6. zrnje soje in proizvodi iz njega, razen:
 - (a) popolnoma rafiniranega sojinega olja in maščob (1);
 - (b) naravnih zmesi tokoferola (E306), naravnega D-alfa-tokoferola, naravnega D-alfa-tokoferol acetata, naravnega D-alfa-tokoferol sukcinata iz soje;
 - (c) rastlinskih sterolov in estrov rastlinskih sterolov iz sojinega olja;
 - (d) rastlinskih estrov stanola, proizvedenih iz sterolov iz sojinega olja;
- 7. mleko in mlečni proizvodi (ki vsebujejo laktozo), razen:
 - (a) sirotke, ki se uporablja za alkoholne destilate, vključno z etilnim alkoholom kmetijskega izvora;
 - (b) laktitola;

Priloga II Uredbe (EU) 1169/2011 - SESTAVINE, KI POVZROČAJO ALERGIJE ALI PREOBČUTLJIVOST

8. oreški, in sicer mandlji , lešniki, orehi, indijski oreščki, ameriški orehi, brazilski oreščki, pistacija, makadamija ali orehi Queensland ter proizvodi iz njih, razen oreškov, ki se uporabljajo za alkoholne destilate, vključno z etilnim alkoholom kmetijskega izvora;
9. listna zelena in proizvodi iz nje;
10. gorčično seme in proizvodi iz njega;
11. sezamovo seme in proizvodi iz njega;
12. žveplov dioksid in sulfiti v koncentraciji več kot 10 mg/kg ali 10 mg/l glede na skupni SO₂ , ki se izračunajo za proizvode, ki so pripravljeni za uživanje ali obnovljeni v skladu z navodili proizvajalcev;
13. volčji bob in proizvodi iz njega
14. mehkužci in proizvodi iz njih.

Izvajanje uradnega nadzora

- Vzorčenje
- Inšpekcijski pregledi

Ocenjevanje skladnosti vzorcev

- V letni program vzorčenja za ugotavljanje ustreznega označevanja alergenov se običajno vključuje živila, ki bi glede na svojo sestavo lahko vsebovala alergene substance, pa le te na deklaracijah niso navedene.
- V kolikor je z analizo potrjena /ugotovljena prisotnost alergene substance, inštitucija pooblaščenca za izdelavo ocen etveganja , le to tudi izvede.

Možni oceni:

- živilo ne predstavlja tveganja za občutljivo populacijo
- živilo **PREDSTAVLJA** tveganje za občutljivo populacijo, sledi izredni inšpekcijski pregled.

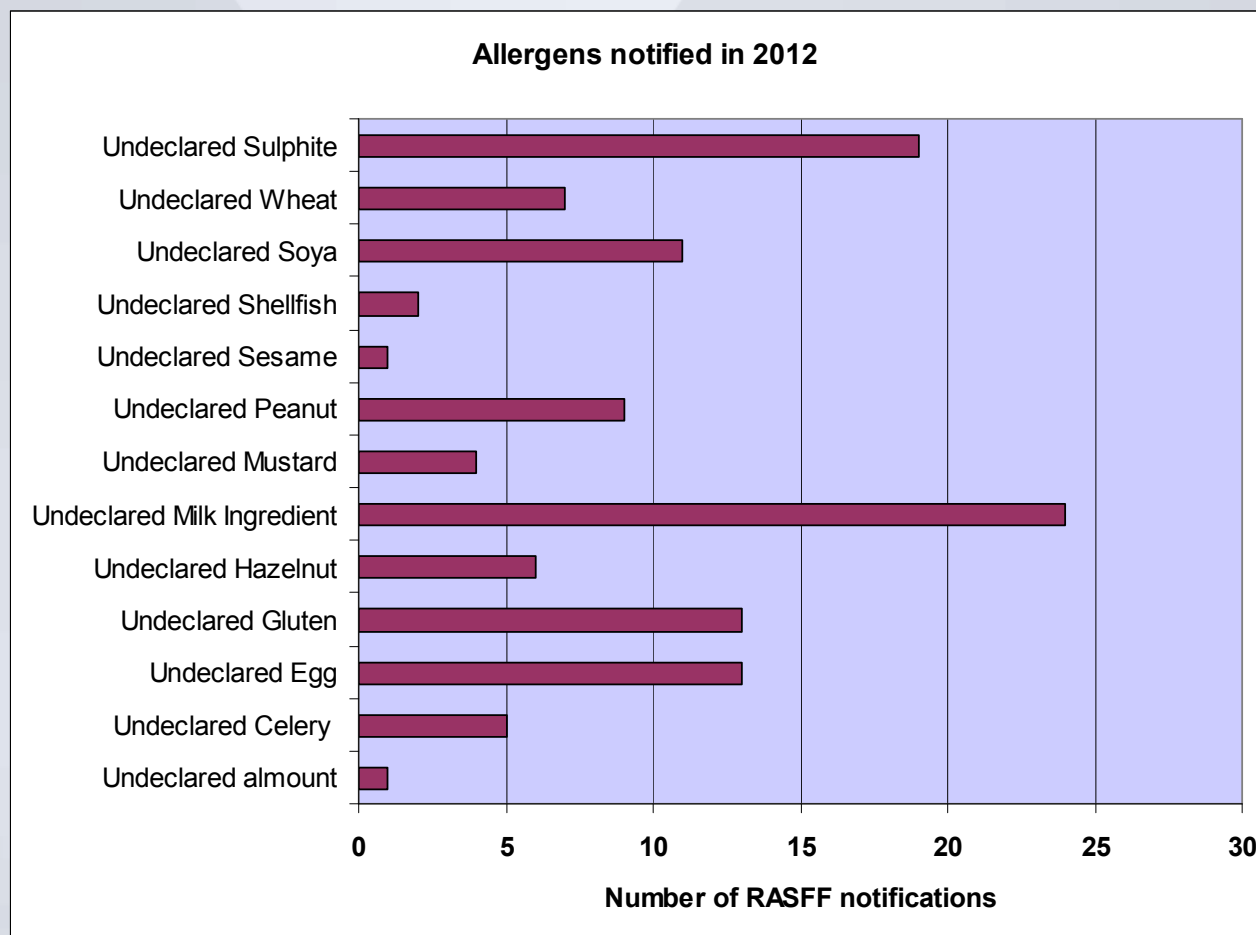

Inšpekcijski pregledi

- redni
- izredni
- preverjanje obvladovanja alergenov v primeru „namerne“ prisotnosti-sestavina-označevanje, uporaba prave embalaže;
- preverjanje obvladovanja alergenov zaradi „navzkrižne kontaminacije“.

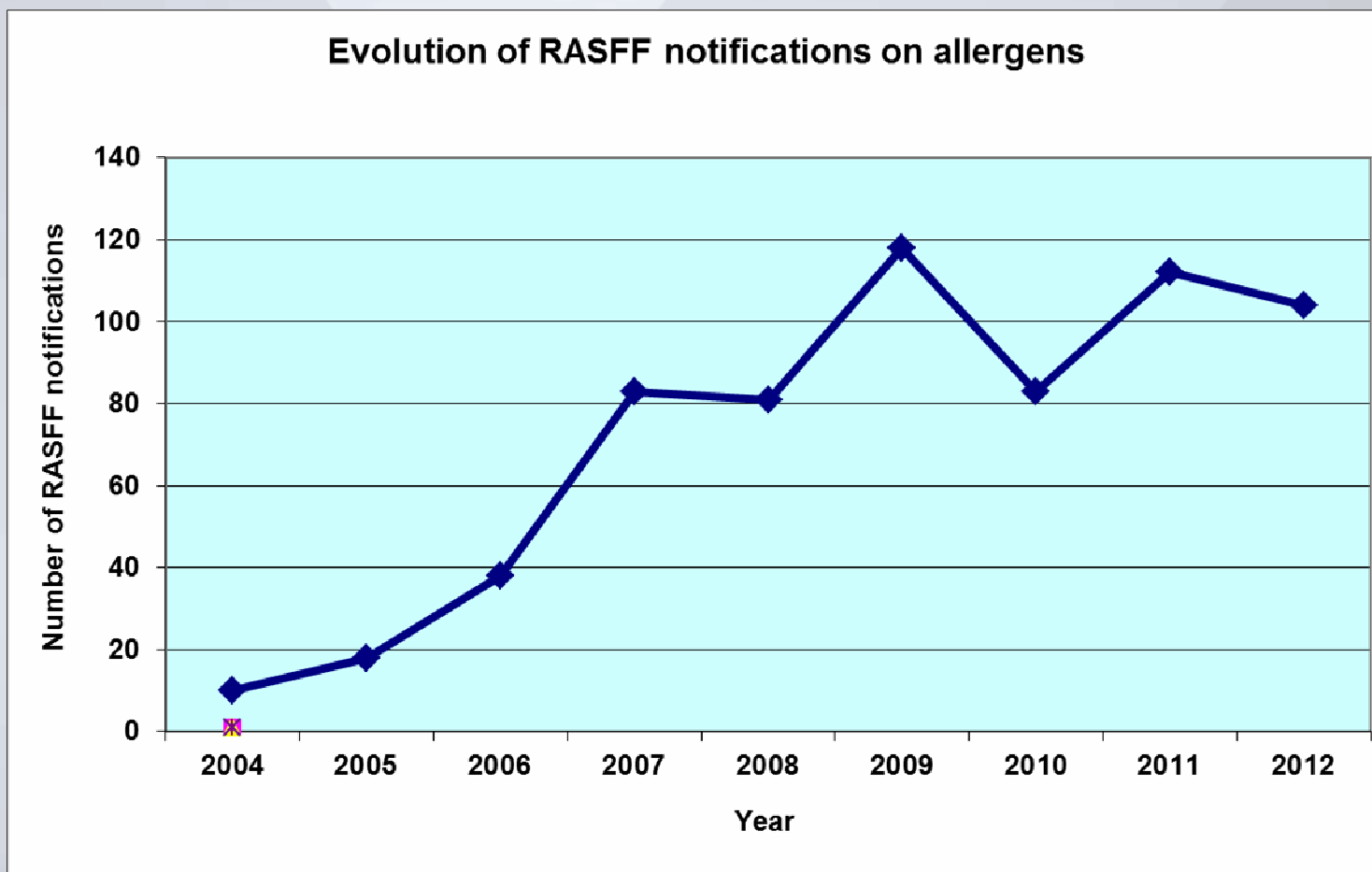

Poročilo EU RASFF (notifikacije v letu 2012)

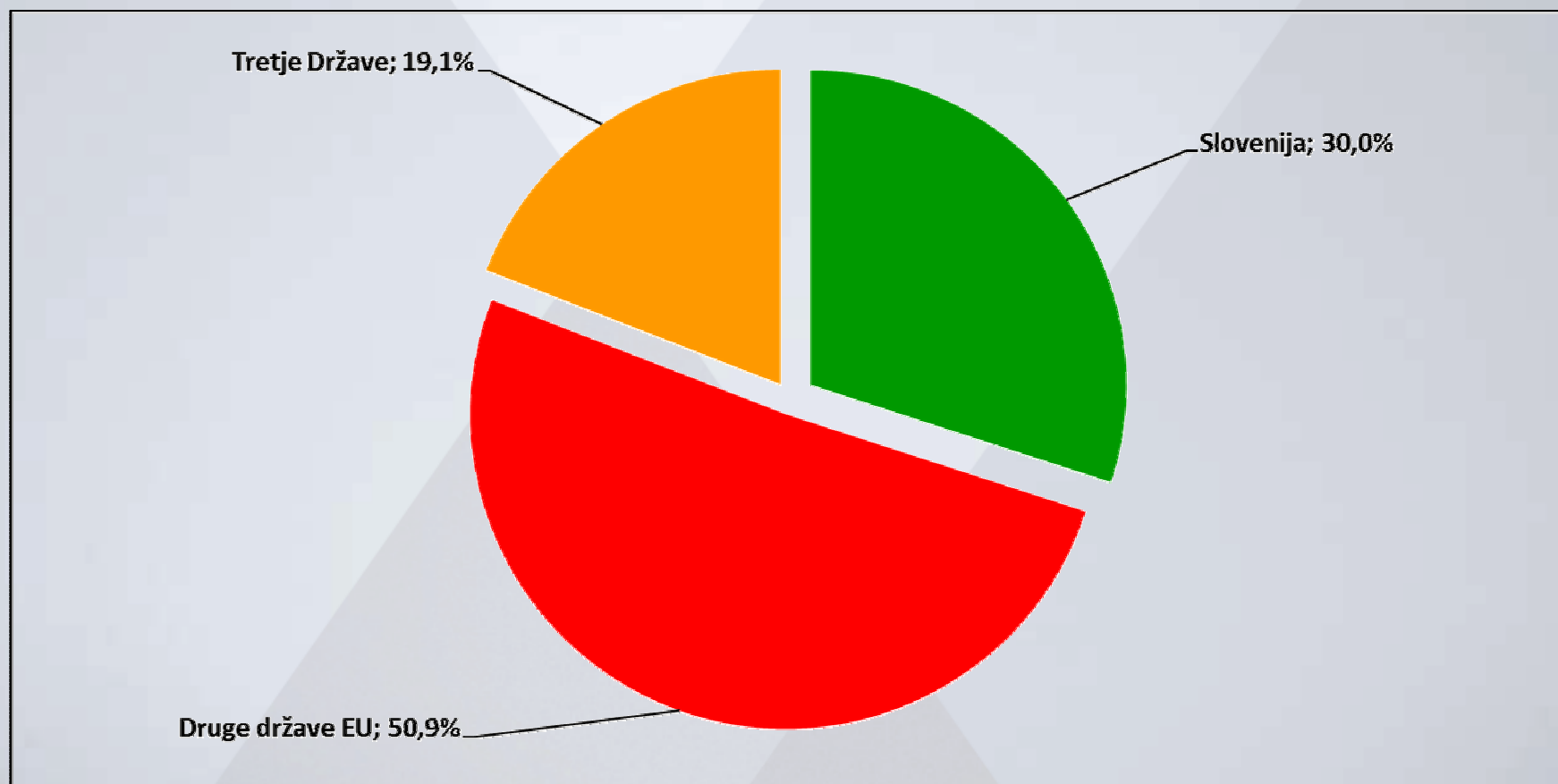

Število notifikacij v obdobju 2004-2012

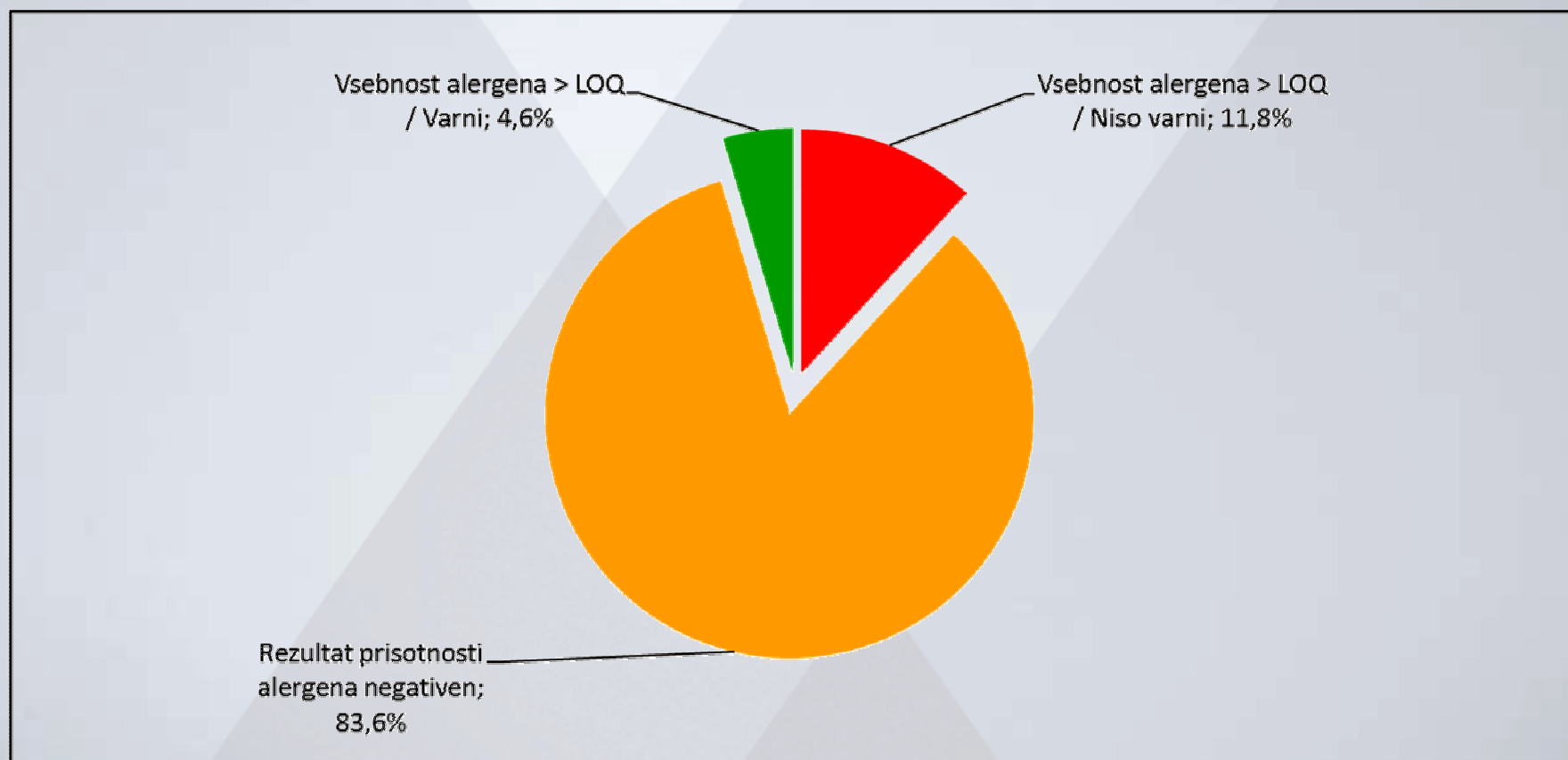

Pregled vzorcev živil vključenih v uradni nadzor vsebnosti alergenov glede izvora živil v letu 2012 v IRSKGHO

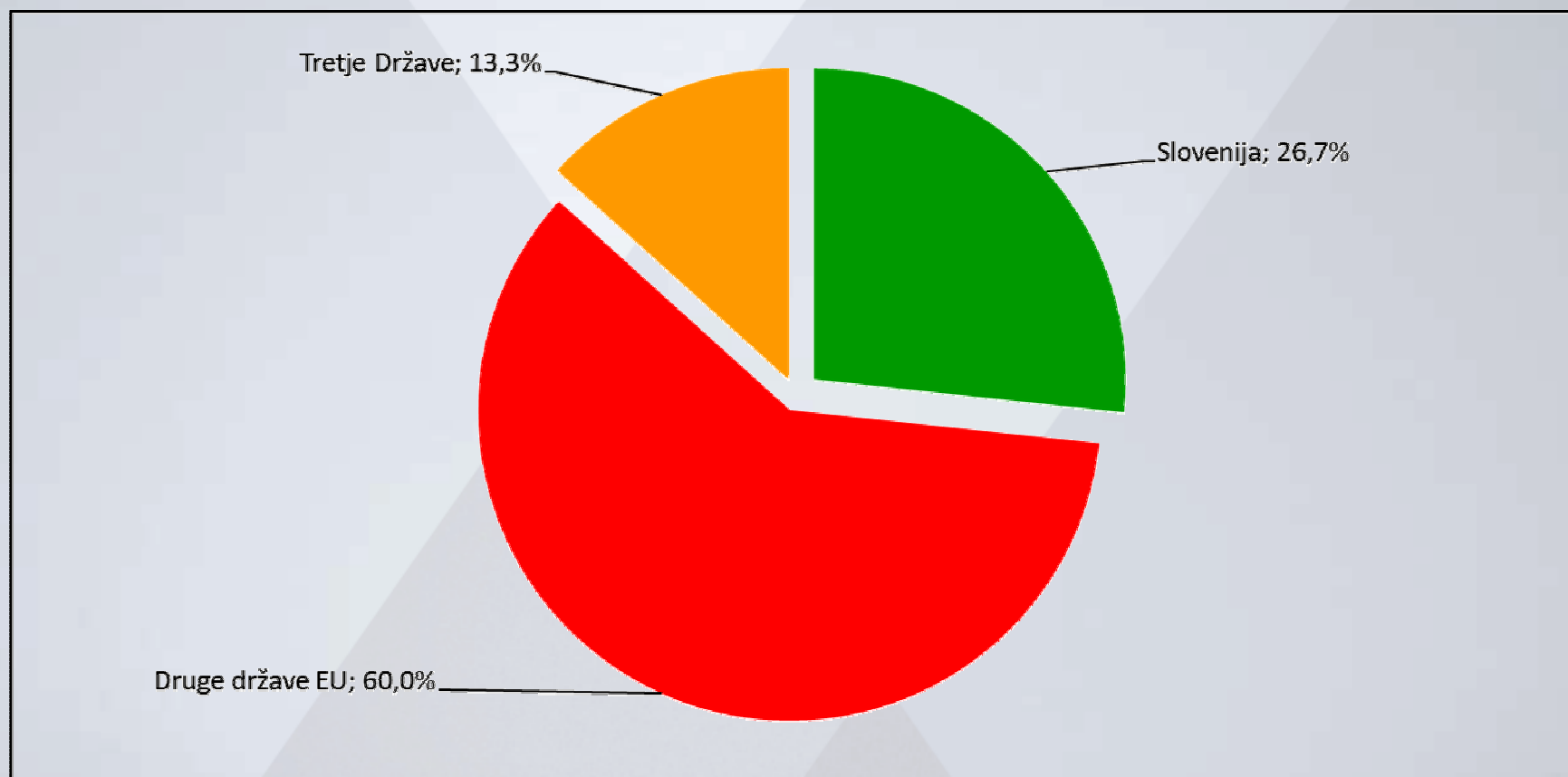

Pregled vzorcev živil vključenih v uradni nadzor vsebnosti alergenov glede varnosti prisotnih alergenov v IRSKGHO

Pregled 15 vzorcev živil vključenih v uradni nadzor vsebnosti glutena po izvoru v IRSKGHO (vsi skladni)

Uradni nadzor alergeni IRSKGHO, 2012 (Vzorci skupno ne glede na izvor)

Skupina živil (vzorci Slovenija)	Podskupina	Skupaj	Št. vz. - označevanje neskladno	Št. vz. - niso varni
Čokoladni izdelki	Mlečne beljakovine	15	6	5
Pekovski izdelki, pecivo in piškoti	Mlečne beljakovine	15	4	3
Pekovski izdelki, piškoti, čokoladni izdelki, pripravljene gotove jedi	Soja	10	1	0
Pripravljene jedi, jušni dodatki, omake, dodatki jedem (vegete...)	Zelena	10	2	0
Testenine, solatni preliv, majoneze, mešanice, sladoled, mlečne pene za kavo	Beljakovine jajčnega beljaka	10	1	1
Žita za zajtrk, pekovski in slaščičarski izdelki	Sezam	10	1	1
Žita za zajtrk, pekovski izdelki, sladoled, čokolada, naravne in umetne arome	Lešnik	10	3	3
Žita za zajtrk, pekovski izdelki, sladoled, čokolada, azijske in afriške jedi, olje	Kikiriki	10	0	0
Žita za zajtrk, pekovski izdelki, sladoled, čokolada, naravne in umetne arome, krekerji	Oreh	10	0	0
Suho sadje, marmelade (brez dekl. SO ₂)	SO ₂	10	0	0
Skupaj		110	18	13
%		100,0%	16,4%	11,8%

Uradni nadzor alergeni IRSKGHO, 2012

SKUPINA ŽIVIL (vzorci Slovenija)	Podskupina	Skupaj	Št. nesk.	Št. nevar.
Čokoladni izdelki	Mlečne beljakovine	2	2	2
Pekovski izdelki, pecivo in piškoti	Mlečne beljakovine	7	4	3
Pekovski izdelki, piškoti, čokoladni izdelki, pripravljene gotove jedi	Soja	4	1	0
Pripravljene jedi, jušni dodatki, omake, dodatki jedem (vegete...)	Zelena	3	0	0
Testenine, solatni preliv, majoneze, mešanice, sladoled, mlečne pene za kavo	Beljakovine jajčnega beljaka	2	0	0
Žita za zajtrk, pekovski in slaščičarski izdelki	Sezam	2	3	0
Žita za zajtrk, pekovski izdelki, sladoled, čokolada, naravne in umetne arome	Lešnik	9	0	3
Žita za zajtrk, pekovski izdelki, sladoled, čokolada, azijske in afriške jedi, olje	Kikiri ki	1	0	0
Žita za zajtrk, pekovski izdelki, sladoled, čokolada, naravne in umetne arome, krekerji	Oreh	1	0	0
Suhosadje, marmelade (brez dekl. S02)	S 02	2	0	0
	Skupaj	33	10	8
	%	100,0%	9,1%	7,3%

Uradni nadzor alergeni IRSKGHO, 2012

Skupina živil (vzorci EU)	Podskupina	Skupaj	Št. vz. - označevanje neskladno	Št. vz. - niso varni
Čokoladni izdelki	Mlečne beljakovine	11	6	5
Pekovski izdelki, pecivo in piškoti	Mlečne beljakovine	8	4	3
Pekovski izdelki, piškoti, čokoladni izdelki, pripravljene gotove jedi	Soja	5	1	0
Pripravljene jedi, jušni dodatki, omake, dodatki jedem (vegete...)	Zelena	6	2	0
Testenine, solatni preliv, majoneze, mešanice, sladoled, mlečne pene za kavo	Beljakovine jajčnega beljaka	7	1	1
Žita za zajtrk, pekovski in slaščičarski izdelki	Sezam	5	1	1
Žita za zajtrk, pekovski izdelki, sladoled, čokolada, naravne in umetne arome	Lešnik	0	3	3
Žita za zajtrk, pekovski izdelki, sladoled, čokolada, azijske in afriške jedi, olje	Kikiriki	5	0	0
Žita za zajtrk, pekovski izdelki, sladoled, čokolada, naravne in umetne arome, krekerji	Oreh	8	0	0
Suho sadje, marmelade (brez dekl. SO2)	SO2	1	0	0
	Skupaj	56	8	5
	%	100,0%	14,5%	9,0%

Uradni nadzor alergeni IRSKGHO, 2012

Skupina živil (vzorci tretje države)	Podskupina	Skupaj	Št. vz. - označevanje neskladno	Št. vz. - niso varni
Čokoladni izdelki	Mlečne beljakovine	2	0	0
Pekovski izdelki, pecivo in piškoti	Mlečne beljakovine	0	0	0
Pekovski izdelki, piškoti, čokoladni izdelki, pripravljene gotove jedi	Soja	1	0	0
Pripravljene jedi, jušni dodatki, omake, dodatki jedem (vegete...)	Zelena	1	0	0
Testenine, solatni preliv, majoneze, mešanice, sladoled, mlečne pene za kavo	Beljakovine jajčnega beljaka	1	0	0
Žita za zajtrk, pekovski in slaščičarski izdelki	Sezam	3	0	0
Žita za zajtrk, pekovski izdelki, sladoled, čokolada, naravne in umetne arome	Lešnik	1	0	0
Žita za zajtrk, pekovski izdelki, sladoled, čokolada, azijske in afriške jedi, olje	Kikiriki	4	0	0
Žita za zajtrk, pekovski izdelki, sladoled, čokolada, naravne in umetne arome, krekerji	Oreh	1	0	0
Suho sadje, marmelade (brez dekl. SO2)	SO2	7	0	0
Skupaj		21	0	0
%		100,0%	0,0%	0,0%

Uradni nadzor alergeni, VURS, 2012

Skupina živil	Alergen	Skupaj	Št. vz. - označevanje neskladno
Mesni izdelki	Mlečne beljakovine	5	1
Mesni izdelki	Gluten	5	1
Mesni izdelki	Soja	8	4
Skupaj		18	6
%		100,0%	33,3%

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

UPRAVA RS ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

HVALA ZA POZORNOST

